

Szovjetunió

A dolgozó kollektívák jogairól

A Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa nemrégiben új törvényt fogadott el, a dolgozó kollektívák, vállalatok, intézmények és egyéb szervezetek irányításában betöltött szerepéről. A törvény lényegesen bővíti a termelői kollektívák beleszólási jogait. A Szovjetunióban jelenleg több mint 2,5 millió vállalat működik. A termelői kollektívák nemcsak a munka végzésének alapvető helyei és formái, de aktívan részt vesznek a népgazdasági tervezésben, emellett széles körű politikai funkciókat valósítanak meg (jelöltekkel állítanak a helyi hatalmi szervek választásakor, vezetik a választási kampányt, stb.) Elmondhatjuk, hogy a szovjet emberek jelentős mértékben a munkahelyi kollektívákon keresztül kapcsolódnak be a társadalmi életbe. A munkahelyi közösségekben alakul ki az az érzés, hogy minden dolgozó az ország teljes jogú gazdája.

Milyen új elemet hozott a törvény, a dolgozó kollektívák hatáskörének bővítésében? Mindenekelőtt szaporodik azoknak a termelési kérdéseknek a száma, amelyek a közösség irányító tevékenységéhez tartoznak. Az egyik elvi újdonság az, hogy a jövőben a vállalatok vezetői a termelési terveket csak azután küldhetik el jóváhagyásra az állami szervekhez, miután a terveket a munkahelyi közösségek jóváhagyták.

Az új törvény pontosan foglalkozik a kollektívák munkája és a fogyasztás ellenőrzésében betöltött szerepével. A munkahelyi közösségek a korábbinál szélesebb körű lehetőségeket kaptak, hogy ellenőrizzék: megfelelő-e az egyes munkások fizetése a dolgozók tényleges munkájának, közvetlenül részt vehetnek a premizálási rendszer kialakításában, a legjobb dolgozók ösztönzésének meghatározásában. A dolgozók véleménye szerint ezen felhatalmazások tör-

vényben történő rögzítése elősegíti a termelékenyebb és hatékonyabb munkát.

Ejtsünk végezetül néhány szót a törvény elfogadásának módjáról. A Szovjetunióban létező gyakorlatnak megfelelően a törvénytervezet szövegét valamivel több mint 2 hónappal korábban össznépi vitára bocsátotta a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának elnöksége, hogy mindenki kifejthesse álláspontját.

A törvényt elfogadó ülészekon közölték, a törvénytervezet vitájában több mint 110 millióan vettek részt, 1 millió 230 ezer ülésen tárgyalták meg a dokumentum anyagát, amelyeken több mint 5 millió állampolgár szavalt fel. A törvényjavaslat szövegezőihez csaknem 130 ezer megjegyzés, kiegészítés és javítás érkezett. A legfontosabbakat figyelembe vették a végleges szöveg kialakításakor.

Valerij Tyegin

Juló néni

A balástyai tanyavilágban él. Módos a tanya, nagy a telke. Juló néni szapora beszédű, tapasztalt asszony.

Nagyon lelkiismeretes ember volt az apám, aki elintézte másnak a sorsát, Pallavichini ezért nagyon meggyűlölte. A szegények ügyét-baját a vállára vette. A gróf sokszor utánalépett, bevitte a kastélyba, és megfigyelte: erről az útról térjen le! Apám macskacskodott, hogy az igazat mondja, őt és az igazságot nem lehet legyőzni. Az uraság magasabb polcon ült, s az én apámat ejtette el. Amikor felajánlották a tanyát és a három hold földet, az anyám nem akarta elfogadni. Apám megmondta a grófnak, hogy nem hajlik. Ekkor a majori disznóólba, Hantházán becsukatta apámat a gróf, s ráparancsolt, hogy ki ne bújjon, mert abban a pillanatban agyonlővi! Tán két éjjel és két nap bent tartotta, aztán maga elé parancsolta a gróf, hogy kell-e hát a ház és a föld? Apám meg azt felelte, a család nélkül nem dönthet, megbeszéli velünk. Hazaengedtek egy kisérvével, aki a választ visszavitte. Akkor hajlott rá az anyám, hogy elfogadjuk az ajánlatot. Az a tanya Gajgonya 12. szám alatt található, de már vadonatúj házat emelt ott a fiam.

Amikor apám elfogadta a tanyát, gyönyörű gyümölcsöst telepített, értett a gazdálkodáshoz, annak is élt, meg iszogott. Szeretett iszogatni. Eljött a faluba, Balástyára, előtte zsebébe tette a pénzt, és a Benkó-kocsijában mulatozott. Mindig odajárt. Anyám, amikor tehette, elébe ment, de akkor este valamért elmaradt. Már jó sötétre hajlott az idő, gyalog vágott a nemzetközi útnak apám, még dalogatótt is. Amikor a köiskolához ért, három valaki kirozott rá a vécből, és agyonütötték. A kő szélén rettentő töcsa vért látunk. Nagy föltordulat és ribilliót okozott. Cigányok verték agyon.

Azán edesanyám maradt. Később a bányátam vitte oda asszonyosul, de nem tudtak megengedni, mert nagytervű a bányám. Nem engedte be a házba anyámat, két hónapig nálam lakott, s addig-

addig piszkáltuk, hogy kila-koltatták onnan a bátyámékat. A nemzetközi út szélére rakták őket, hogy menjenek vissza Pitricsomba. Aztán a szőlőt kiadta feliből anyám. Amikor már nagyon oda volt, a nénémhez költözött, egy hónapra meg is halt.

En akkor már ezen a tanyán életem, ahová férjhez jöttem. Ezt a tanyát mi húztuk fel. Az uram meghalt, egy fiam él. Három hold földön gazdálkodtunk, a térszbe én léptem, mert az uram a hadifogságból betegent tért haza. Szembányában dolgozott, tüdőbajt szerzett, és végül a tüdőrák vitte el. Amikor előhalott, ként megérkezett, nagyon feltűvödött az ételektől, az orrán száján eleredt a vér. Én két csikót, kocsit, lovat, gazdasági felszerelést, az uram tulajdonát is bevittem a közössébe. Aprócionként fizettek is a csikóért. A nyugdíj nem sok. A háztájiban gyümölcsös, disznókat hizlalok, jelenleg tizenhatot. A testvéreim közül talán én állok a legjobban anyáimlag.

Hány iskolát járt?
Három elemi.
Elégedett?
Hála a jó istennek, ennél jobbat nem kívánhatok. Nem is tudnám elképzelni. Csupán az a gondom, hogy be kellene költöznöm a faluba.

Fél egyedül?
Nem. Aki akar, ügyis bejön. Sorsunk van mindnyájunknak. Tanyázni meg hozzám szoktak a szomszédokból. Megkérdeik, ezt hogyan csinálják, merre igazodjanak el a törvényben? Elbeszélgetünk. Bort is árulok.
Pereskedő asszony maga?
Nagyon. Az igazságot mindig megkeresem. A téccsel is pörösködtem és megnyertem, nem buktam, hála az istennek. Ki tudtam járnai, megnyertem ezidáig minden ügyemet. Mondta is a téccselnök: Juló néni, maga addig pörösködi, hogy elkoptatja a bíróság küszöböt.

Mi a szórakozása?
Az olvasás a kedvencem. Az újsággal alszok el. Háromlélet is rendelék, ezeket szeretem. Most a disznókat eladom, a faluban házat veszek. Közelebb az országos-

Üdülni, külföldön járt?
Nem is kívánkozok.
Rádió van?
Az igen. Csak az időjárás érdekel, azt hallgatom. Idegesít már más engemet. A déli harangszó, meg néha a mise, amit elviselek. Nyugalmat akarok.
Mi a legnagyobb élménye?
A jószág. Semmi más. Négy macskám, egy kutyám, mindet felhizlaltam. És a hizokát is nagyon szeretem. Ritka már ilyen idős asszonyban, hogy ennyi jószággal bailódjék. Olyan jó, amikor megettem őket, úgy ismernek, kezesek, színt tudják a szavamat. Magam ottom be a hárommázsás anyadiszót is. Nagyon mellettem állnak a jószágok. A földdel egyedül nem boldogulok, napszámokat fogadok, öránként húsz forintot, meg többet is fizetek és bort is mérek hozzá. És még örülhetek, ha kapok embereket, elkényesedett a világ...

Sz. Lukács Imre

Jár-e szabadság a mellékállásban?

K. L.-né szegedi olvasónk főállásban adminisztrátorként dolgozik a vállalatnál. Több mint három éve a munkaidőn túl mellékfoglalkozásaként elvállalta a vállalatnál az irodák takarítását. A munkáltató az évi fizetett szabadságot csak a főállása után adta ki és kötelezte, hogy a szabadság ideje alatt a mellékfoglalkozását lássa el. Most beutalt kapott, és a szabadság idejében nem tudja ellátni a takarítást. Szeretné tudni, hogy esetében a mellékfoglalkozás után jogosult-e fizetett szabadságra?

Olvasónk esetében a munkáltató eljárása, hogy a mellékfoglalkozása után a fizetett szabadságot nem adja ki, törvénytört. A Munka Törvénykönyve rendelkezései szerint a dolgozó megváltozott feltételek fennállása mellett — második vagy további munkaviszonyt (másodállást, mellékfoglalkozást) létesít-

Érvényes augusztus 1-től

Új tanácsrendelet az állattartásról

Idézet egy szomszédjára panaszkodó olvasónk leveléből: „... kerítésünk mellé épített — vagyis, jobban mondva összetakolt — egy baromfiólat, és ezt meg is töltötte csirkével, kacával, tyúkkal. Tudott dolog, hogy ahol állatot tartanak, ott bizony bűz is van, s a kelleténél több a légy is... S mivel a tyúkhöz kakas is illik, az meg arról gondoskodik, hogy még éjszaka se tudjunk aludni... Ha jól tudom, van egy rendelet az állattartásról. Nem ártana, ha egyszer helyet szorítanának a rendelet ismertetésére.”

Nyugdíjas olvasónk — valószínű nem az egyedüli városi lakó, akit érdekelnék az állattartást szabályozó előírások. A kérdés teljesítése azonban még azért is indokolt, mert a városi tanács ezzel kapcsolatos, új rendelete éppen a napokban, augusztus 1-én lép életbe. Ezennel ajánljuk tehát a tudnivalókat mind az állattartók, mind pedig az állatoktól szenvedő szomszédok figyelmébe.

Az évek során többször módosított tanácsi rendelet ismét felülvizsgálatra szorult, a város általános fejlődése, a húselállításhoz fűződő népgazdasági érdek és számos új országos jogszabály indokolta, hogy a szakemberek új állattartási tanácsrendelet-tervezetet dolgozzanak ki. Az elképzelésekkel a lakosság is megismerkedhetett a tanácskozási központokban. Az elhangzott észrevételek többségét figyelembe vették a rendelet megalkotói, s mindvégig a termelési politikai követelmények mellett — a lakosság egészségének védelmét, az állat-egészségügyi előírások betartását, az építésügyi és környezetvédelmi szempontokat tartották szem előtt.

A teljesség igénye nélkül ismertetjük tehát a Szeged megyei városi Tanács 2/1983. számú rendeletét — amelyet legutóbbi ülésén fogadott el a testület — amely a haszonállatok (szarvasmarha, ló, szamár, öszvér, illetve baromfi, galamb, nyúl, nutria, pézma és nerc), valamint a kis számosállatok (sertés, juh, kecske) tartását szabályozza. Az ebtartás

követelményeit külön rendelet tartalmazza.

A város területét négy állattartási övezetre osztották, egyre távolodva a Belvárostól. Az I. számúba tartozik az egész Belváros, valamint Felsőváros, Tarján, az Északi városrész, a Rókusi lakótelep, a Tömörkény üdülőtelep, Újszeged és Kiskundorozsma egyes részei. A II. állattartási övezet Felsőváros, Északi városrész, Gedő, Rókus, Alsóváros, Újszeged külsőbb területeit öleli föl, a harmadik övezetbe Rókus, Móraváros, Alsóváros, Baktó, Újszeged, Dorozsma, Béketelep, Ságváritelep, Hattystelep, Szőreg és Algyó még távolabbi részei tartoznak. A IV. övezet tulajdonképpen a peremkerületeket foglalja magába, Petőfitelep, Új-Petőfitelep, Gyulátelep, Mihálytelek, Gyálárét, Tápé egész területe ide sorolható, valamint Dél-Újszeged, Algyó, Dorozsma, Ságváritelep, Hattystelep, Szőreg és Baktó külső részei. (A rendelet pontosan meghatározza az utcahatárokat, helyszüke miatt közléssükre nem vállalkozhatunk).

A tanács a zártkerteket is csoportosította: I. csoportba tartoznak az üdülővé nyilvánított, illetve beépítésre figyelembe vett területek. (Ballagatói zártkertek, Traktor utcai üdülőterület, a Szikásdósi üdülőterület, a szőregi Cserőke és Dorozsma üdülő.) A II. csoportot a művelési és a pihenési igényt egyaránt kielégítő területek alkotják (baktói, gyáláréti, dorozsmai és Subasa dűlői zártkertek). A III. csoportba sorolható minden, eddig nem említett, művelési igényt kielégítő zártkert.

A rendelet előírja, hogy az állattartási övezet határát alkotó utca mindkét oldalán levő ingatlanokra azok a szabályok érvényesek, amelyek az állattartásra szigorúbb feltételeket állapítanak meg.

A rendelet egyértelműen kimondja: az I. számú övezetben haszonállat nem tartható, a II-esben nagy és kis számosállat (szarvasmarha, ló, szamár, öszvér, sertés, juh, kecske) egyáltalán nem tenyészthető, kisállatot lehet nevelni a családi szükségletnek megfelelő meny-

nyiségben. A III. övezet lakói sem tarthatnak nagy számosállatot, jogosultak azonban a családi szükséglet mértékében kis számosállatot és kisállatot nevelésére. A IV. övezetben haszonállat is tartható, természetesen a közegészségügyi, állat-egészségügyi, építésügyi és környezetvédelmi előírásoknak megfelelően.

Mit kell tudniuk a zártkertek tulajdonosainak? Akikre az I. csoportra megállapított szabályok érvényesek, csak a családi szükségletet meg nem haladó baromfit tarthat, a II. csoportba sorolt zártkertekben kisállatot lehet nevelni, erre a célra mellékpület is létesíthető. A III. csoportba tartozó kertekben haszonállatok is tarthatók, részükre mellékpületet lehet építeni.

Külön szót a rendelet a haszonállattartás korlátozásáról. Védett e tekintetben minden egészségügyi, művelődési intézmény, munkásszállás, hat, vagy több lakású lakóépület, élelmiszerüzem, üzem, üzlet, vendéglátóipari egység, strand, uszoda és sporttelep környéke, tilos haszonállatot tartani telepszerű, többszintes beépítettségű lakóterületen, a körutak, sugárutak mindkét oldalán, az üdülőként nyilvánított hévízes térségeken. Védi a rendelet az ivóvízellátásra szolgáló kútak tisztaságát, kimondja, hogy galamb az I-es számú övezetben egyáltalán nem, a II-esben, III-asban csak korlátozott mértékben, megfelelő helyen tartható, lakóház padlásán vagy erkélyen azonban semmiképpen.

Előírások szabályozzák a haszonállatok elhelyezésének módját, a mellékpületek létesítésének feltételeit, a lakóépületekre, családi házra vonatkozó állattartási tudnivalókat, a tisztán tartási követelményeket (az állatok helyiségét naponta legalább egyszer ki kell takarítani, legyőzti, rovaroktól mentesíteni kell).

Foglalkozik a rendelet a haszonállattartás egyéb feltételeivel, egyéb állatok tartásával is.

A vegyes rendelkezésekből egyebek között megtudjuk: szakhatósági vélemény alapján eltiltható az állattartás azon a területen is, illetve külön feltételekhez köthető, ahol rendelet szerint nem szükséges ehhez külön engedély. Sor kerülhet erre, ha az állattartó az előírásoknak nem tesz eleget, ha az állattartással zavarja a környék lakóinak nyugalalmát, veszélyezteti a környezet tisztaságát vagy megsérti a szocialista egvűttelés szabályait. A szabálysértő pénzbírsággal sújtható, indokolt esetben a hatóság meg is tilthatja az állattartást.

Fő vonalaiban vázoltuk az új, augusztus 1-én hatályba lépő tanácsi rendeletet. Akit részletesebben érdekelnek az övezethatárok és egyéb tudnivalók, forduljanak fővilágosításért a városi tanács ügyfélszolgálati irodájához.

Ch. A.

Helyreállítják a csősztornyot

Kőbánya egyik érdekes épülete az 1844-ben épült csősztorony. Tetejéről szép kilátás nyílik a nagymúltú munkáskerületre, tövén hangulatos kis borozó várja az ide látogatókat. Az Országos Műemléki Felügyelőség hamarosan felújítja a műemléket.

Dr. V. M.